

მხარეთა მიერ მოწმის მომზადების ფარგლები შეჯიბრებით სისხლის
სამართლის პროცესში

ქრისტინა ქისტაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის სკოლის სისხლის სამართლის მაგისტრის ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად

სისხლის სამართალი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ბადრი ნიპარიშვილი, დოქტორანტი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად. ამასთანავე, ტექსტის ზოგიერთი ნაწილი გამოყენებულია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის “აკადემიური წერა იურისტებისთვის” კურსის ფარგლებში.

ქრისტინა ქისტაშვილი

19.06.2026 წელი

აბსტრაქტი

2009 წელს საქართველომ სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობა შეჯიბრებით მოდელზე გადაიყვანა. ამ მოდელის ლოგიკიდან გამომდინარე, მოწმის წინასასამართლო მომზადება ბუნებრივი მოთხოვნაა - ინსტიტუტი, რომელიც ლეგიტიმური ფამილიარიზაციიდან დაუშვებელ წვრთნამდე ფართო სპექტრს მოიცავს და ქართულ სამართალში ათ წელზე მეტია სათანადოდ არ არის მოწესრიგებული.

ნაშრომი მიზნად ისახავს მოწმის ლეგიტიმური მომზადებისა და დაუშვებელი წვრთნის სამართლებრივი ზღვრის გამოკვეთას, ქართული სამართლებრივი ჩარჩოს ნორმატიული ვაკუუმის გამოვლენასა და მის შესავსებად საჭირო, შედარებითი ანალიზიდან გამომდინარე, პრაქტიკული რეკომენდაციების ჩამოყალიბებას.

კვლევაში გამოყენებულია **დოქტრინალური, შედარებით-სამართლებრივი, ფორმალურ-დოგმატური, სისტემური ანალიზის, შეფასების, სასამართლო პრაქტიკის შესწავლისა და აღწერით-მიმოხილვითი მეთოდები**

კვლევამ დაადგინა, რომ ლეგიტიმური მომზადება და დაუშვებელი წვრთნა სამი კრიტერიუმით განსხვავდება: იურისტის განზრახვა, გამოყენებული მეთოდი და მოწმის მეხსიერების ხელშეუხებლობა. ამ ზღვარს მეხსიერების ფსიქოლოგიური მექანიზმები რუხ ზონად აქცევს. სამი სისტემის შედარებამ - აშშ, ინგლისი და უელსი, ICC - ცხადყო, რომ საერთო ეპისტემოლოგიური საფუძვლიდან სისტემები განსხვავებულ ნორმატიულ გადაწყვეტებამდე მიდიან. ქართული ჩარჩოს ანალიზმა კი საკითხის რეგულაციური ვაკუუმი გამოკვეთა.

ნაშრომი ასკვნის, რომ შეჯიბრებითი მოდელის დანერგვის შემდეგ საქართველოს სამართლებრივმა სისტემამ ამ ინსტიტუტის მოწესრიგება ათ წელზე მეტია გადადო და ადგენს სარეკომენდაციო წინადადებებს საკანონმდებლო და ეთიკურ დონეებზე.

საკვანძო სიტყვები: მოწმის მომზადება, მოწმის წვრთნა, ფამილიარიზაცია, შეჯიბრებითი სისხლის სამართლის პროცესი, ქართული სისხლის სამართლის კანონმდებლობა, სამართლებრივი ეთიკა

Abstract

In 2009, Georgia transitioned its criminal procedural legislation to the adversarial model. As a natural corollary of this model's logic, the pre-trial preparation of witnesses is an inherent requirement - an institution spanning a broad spectrum from legitimate familiarisation to impermissible coaching, which Georgian law has failed to adequately regulate for over a decade.

This thesis aims to delineate the legal boundary between legitimate witness preparation and impermissible coaching, to identify the regulatory vacuum in Georgian law and to formulate practical recommendations based on comparative analysis for addressing that vacuum.

The study employs **doctrinal**, **comparative-legal**, **formal-dogmatic**, **systemic**, **evaluative**, **case-law** and **descriptive-analytical** methods.

The study establishes that legitimate preparation and impermissible coaching are distinguished along three axes: the attorney's intent, the nature of the method employed and the integrity of the witness's independent memory. The psychological mechanisms of memory render this boundary a grey zone. Comparative analysis of three systems - the United States, England and Wales, and the ICC - demonstrates that even a shared epistemological foundation gives rise to substantially divergent normative outcomes. Analysis of the Georgian legal framework reveals a pervasive regulatory vacuum.

The thesis concludes that Georgia has failed to adequately regulate witness preparation for over a decade since adopting the adversarial model and advances *de lege ferenda* recommendations at the legislative and ethical levels.

Keywords: witness preparation, witness coaching, witness familiarisation, adversarial criminal procedure, Georgian criminal procedure law, legal ethics